לעיל ג: וש"ג, ב) פסחיםקח:, ג) כתובות י: עירובין סד., ד) כרימות יב:. כ) חוליו עב. סנהדרין ד. [לקמן מט: נג:], 1) מעילה יז: וע"ש, 1) שבת עו:, ל) גיטין טו: חולין קז. ידים פ"א מ"א, ט) סוטה טו:, י) ברכות כה:, ל) [פסחים הח:ו. ל) ול"ל מארד מרחה איש

עלמין [ישעיה מו], מ) [ל"ל

כדתניא תמורה יב:],

תורה אור השלם וְעַל כָּל נַפְשׁת מֵת לֹא
יָבֹא לְאָבִיו וּלְאָמוֹ לֹא

:טַמָא

י ויקרא כא יא

נוסחת הריב"ן

לגמרו לרביעית: בן דר׳ יוחנו: גז דמלטרפיו: דז נזיר הא דאמרן עד שישתה רביעית יון ועושה פסח ד' כוסות כו': הן על רובע רביעית שבו כדי יאן שני הפשיל כל לכו 'כו': רביעית וביין דדרי כו': ו] רביעית דס: ז] (ליה) ליתא בכ"י: ח] וקאמר דמשמע: ט] בשמן בשמן: י] מי רביעית: כ] (דאמר מקוה) ליתא בכ"י: ל] (מקוה של) ליתא בכ"י: מ] גבים: כן (יגיעו) ליתא בכ"י: ס] ובטלוה רבנן ואיהו ידע היכא אבל לדידן לא שמיע לן לא הלכה ולא פירושה ל"א והא איכא מקוה דמנן שהשאיבה כו' והשאר ליתא:

הגהות הב"ח

(h) גמ' ושחר כל המשקין ברביעית וכל השופכין כל"ל ותיבת ושאר נמחק: (ב) ליה ור' שמעון דלית ליה לירוף אלא אפילו: (ג) ד"ה לר׳ יוחנן מרבי ליה נמי אוכלין: (ד) ד"ה ועל כל נפשות וכו׳ לאו דוקא נקט ליה דהכי הוא דהא בפלוגתא: (ה) ד"ה והאיכא וכו' המקוה הס"ד ואח"כ מ"ה בר מההיא דגטלוה בר מההיא דבטלוה וכו' לישנא אחרינא והחיכת מקוה דתנן במסכת מקוחות בפרק כל המעורב למקוה וחכמים חומרים חם מקבלת האמבטי כנ״ל ותיבת מקבנת החמבטי כניינ וחיבת גביה נמחק: (ו) בא"ד ואם לחו פסול וכי ר"ח בר לדוק אומר חם מקבל החביק כל שהוח פסול לישנח חחרינה נ"ב פרק ששי דמסכת נ"ב פרק ששי דמסכת מקוחות מתחיל כל המעורב למקוה וע"ש:

הגהות מהר"ב רנשבורג

א] רש"י ד"ה וחמש חיורתא סימנא וכו' אלא רביעית. תיבת רביעית נמחק ונ"ב חלי לוג כל"ל. א"מ: ב] ד"ה דבטלוה רבנן וכו' לפני אומו מקום. תיבת מקום נמחק

הגהות התוספות

1. ל"ל ואית ספרים. 2. ל"ל משמע דשרה. 3. חיבת לנפש נמחק. 4. ל"ל מים שדם.

מוסף רש"י

. כל רביעיות שבתורה. כגון . רביעית דם מן המת ורביעית שמו לחלת תודה ורביעית מים למצורע, ואליבא דרבנן דמשנה ראשונה דאזלי ברביעית אמרה, וסבירא להו כר׳ עקיבא דאית מצטרף לאיסור כאיסורי נזיר (ראמ״ה בשמו).

אוכלין. אף באוכל היתר מנטרף לאיסור (שם). מידי אחרינא לא. משום דתנא דמשנה ראשונה לא מדמה איסורי נזיר לשתיה, דקסבר דבשתיה אולינן ברבישית ובאוכלין בכזית, הילכך אש"ג דבשתיה היתר מנטרף לאיסור לא אמרינן הכי באכילה (שם). לרביעית דם. היא חיותו של אדס ועלאו הכי לא איקרי מת עד שיהא צו שיעור מיתה (סודדרין ד). נפשות. מעמע שמים, מת. דבר שמיתה גאה על ידו דהיינו רביעית (חודין עב.). ושאר כל השופכים. מים סרומים (שבת עד). מרביעית. כלי מחזיק רביעית מלא מים, נוטלין לידים לאחד ואפילו לשנים. כיון דמעיקלא הוה שיעורא וקאמו משירי טהרה, הכי מפלש בכל הבשר (גיטין מוּ). היה מביא. הכהן, פילי. כוס של מים, ונותן לתוכה חצי לוג מים מן הכיור. דכמיב (במדבר ה) מים קדושים, ואין קדושים אלא שמתקדשו בכלי, הכי תניא בספרי (סוטה טו:).

ורבי שמעון דלית ליה לירוף. (כ) אפי׳ בכל שהוא מיחייב כדאמרי׳ בפירקין דלעיל (דף ד.) דקסבר ר"ש כל שהוא למכות ולא אמרו כזית אלא לענין קרבן: **עד שיויר מכולו.** כגון דאמר הריני נזיר סתם ופרשינן לעיל (דף ג:) דמשמע מן הטומאה ומן התגלחת ומן

היין ואילו לרבנן אפי׳ לא נזר אלא מאחת חייב בכולן: כל רביעיות

שבתורה. כגון רביעית דם שמטמח

באהל אין היתר מלטרף לאיסור שאין

אחד מכל המשקין מלטרף עמה

לו לרביעית. חוץ מרביעית של נזיר

כו׳: כֹן לרבי יוחנו (ג) נמי מרבי ליה

לאוכלים. שבנזיר כגון חרצן ווג וענב

שמלטרף דבר אחר עמהן בכזית:

ור' אלעור משקין אין. בומלטרפין

משום דבדידיה מפרש קרא אבל במידי

אחרינא כגון באוכלין אין היתר

מנטרף עמהן: א"ר אנעור עשר

רביעיות הן. בעשרה מקומות נתנה

בהן תורה שיעור רביעית: חמש

סומקסת. יין ודם: וחמש חיוורסת.

מים ושמן: סימנא לגירסא נויר

ועושה פסח כו' דו: ד' כוסות הללו.

שתיקנו חכמים לריך שיהא בין כולן

רביעית לוג יין חי דהיינו ביצה ומחצה

כדי שימזגנו ויעמוד הוכל רובע

רביעית שבו כדי רביעית וכגון דדרי

על חד תלתא מיא כדמפרש התסים:

שהורו שתה רביעית יין אל יורה.

כדכתיב יין ושכר אל תשת וסמיך

ליה ולהבדיל ולהורות (ויקרא י) דמשמע

דלענין הוראה נמי לא ישתה: ונכנס

למקדש הייב. משום שנאמר יין ושכר

אל תשת וגו': ועל כל נפשות מת

לא יבא. דמשמע משני מתים. רביעיתיו

קרי ליה זו נפש כדאמרי׳ התם (שבת

דף לא:) רביעית דם נתתי בכם. יוהא

דמשמע ליה הכא רביעית דם היולאה

משני מתים לאו דוקא (ד) ליה דהכי

הוא משום דבפלוגתא לא קמיירי וכן

אמרי׳ בסמוך והא הכא ר״ע היא

ולא רבנן כדאמרי׳ בפ״ק דסנהדרין

(דף ד.) דאילו לרבנן אינה מטמאה

רביעית דם שיולאה מן המת אלא

כשיולאה ממת אחד בלבד והאי דהא

נסיב לה הש"ס אליבא דר"ע לאו דוקא אלא איידי דאית ביה רביעית

וקא דריש ביה קרא נסיב ליה הש"ס ולדברי הכל ברביעית הוי

[שיעורא]: וחמש חיורתא סימנא לגירסא חלת נזיר מלורע שנפסלו

בשבת: וה"ג חלת רביעית שמן לחלה. וכדאמרי' התם במס' מנחות

(דף פח.) יתיב רבי וקא קשיא ליה רביעית במקדש למה נמשחה אי

משום מצורע חוץ הוא ואי משום נזיר בשחיטת איל הוא דקדשי א"ל

ר' חייא לחביתי כ"ג דמביא בכל יום ועושה בו י"ב חלות מחליתה

בבקר ומחליתה בערב והיה מביא רביעית שמן קרי עליה 0 איש

דלית ליה צירוף מכל אשר יעשה מאי דריש ביה אמר לך ההוא מיבעי ליה ילעולם אינו נזיר עד שיזיר מכולן א"ר אבהו א"ר אלעזר כל רביעיות שבתורה אין היתר מצטרף לאיסור חוץ מרביעית שבנזיר שהרי אמרה תורה משרת מאי איכא בין ר' יוחנן לר' אלעזר איכא בינייהו דר' יוחנן מרבי אפי' אוכלין ור"א משקין אין מידי אחרינא לא: א"ר אלעזר עשר רביעיות הן ונקים רב כהנא בידיה חמש סומקתא וחמש חיוורתא חמש סומקתא נזיר ועושה פסח שהורו במקדש ומתו נזיר ארביעית יין לנזיר עושה פסח ידאמר רב יהודה אמר שמואל יארבע כוסות הללו צריך שיהא בהן כדי רביעית שהורו ישתה רביעית יין אל יורה במקדש סישתה רביעית יין ונכנס למקדש חייב מיתה ומתו סדתניא המנין לרביעית דם שיוצאה משני סשני מתים שהיא מממאה באהל שנאמר יועל כל נפשות מת לא יבא וחמש חיוורתא חלת נזיר ומצורע שנפסלו בשבת חלת ירביעית שמן לחלה נזיר ירביעית שמן לנזיר מצורע ירביעית מים למצורע שנפסלו דתנן יושאר ירביעית כל המשקין ממאין "פוסלין את הגוייה ברביעית בשבת "דתנן ושאר כל המשקין ברביעית (" ושאר כל השופכים ברביעית ותו ליכא והאיכא יימרביעית נוטלין לידים לאחד ואפילו לשנים בפלוגתא לא קא מיירי והא איכא שלהיה מביא פיילי של חרם ונותן לתוכה חצי לוג מים מן הכיור ור' יהודה['] אומר רביעית בפלוגתא לא קא מיירי והאיכא יכמה מים נותן לתוכה כל שהוא ר' זכאי אומר "רביעית בפלוגתא לא קא מיירי והאיכא מקוה בר מההיא דבמלוה רבנן:

דלית ליה צירוף. כלומר לא בעי נירוף דאית ליה כל שהוא [למכות] וא"ת לר"ש משרת למה לי לנירוף לא אינטריך וכ"ת לטעם כעיקר תיפוק ליה מגיעולי עובדי כוכבים לר"ש דלאו חידוש דאיהו אמר במס' ע"ז (דף סו:) לא אסרה תורה אלא הדרה

בת יומא וי"ל דיכול להיות דלדידיה נמי אי אפשר דלא פגמה פורתא ואפ״ה אסרה הכתוב ושפיר מקרי חידוש שחלק הכתוב בין פגם מרובה לפגם מועט ועוד תירך נ״ע דשפיר אילטריך לצירוף דהא דקאמר כל שהוא היינו כשהוא בעיניה אבל כשהוא מעורב לא ס"ד למיסר וכי האי גוונא אמר אביי במנחות (דף נח.) ברייתא אין לי אלא כו' דבתר דמרבינן מקרא מקלתו דהיינו חלי זית מלריך קרא לעירובו: אמר ר' אבהו אמר ר' אלעזר כל איסורין שבתורה כו'. [ואיתי דגרסי] כל רביעיות כו' ואיכא לפרש כגון רביעית יין של ערלה או של כלאי הכרם:

אפילן אוכלין מרבי. משום דמשרת משמע ² מפת

ומיין וסבירא ליה לר׳ יוחנן דה"ה כל איסורי נזיר כגון חרצן וזג ור"א ס"ל דמשרת משמע דוקא יין והיכא דגלי גלי: בזיך רביעית יין לנזיר. והיינו למשנה ראשונה (לעיל דף לד:) אע"ג דקאמר לקמן בפלוגתא לא קמיירי היינו גבי חיוורתא: על כל נפשות מת לא יבא. נפשות משמע תרי ומת משמע שיעור אחד והוא רביעית דם לנפש³ שהנפש תלוי בו כדאמר (שבת דף לא:) רביעית דם נתתי בכם כו': חלת רביעית שמן. נחלות תודה מיירי שהיו בו שלשה מינין

ממלה עשרה חלות ועשרה רבוכין ועשרה רקיקין וטעונין חלי לוג ואמר וחוליהו חליו לרקיקין ולחלות וחליו לרבוכה כדאמרי׳ בפרק התודה (מנחות דף עז. ושס): בזיך רביעית שמן לנזיר. שיש שני מינין חלות ורקיקין כדאמרינן בפרק התודה (שם דף עת.): מצורע רביעית מים למצורע. דכתיב וטבל אותם ואת

הלפור החיה בדם הלפור השחוטה על המים החיים ואמר בסוטה בפ׳ היה מביא (דף מו:) בדם שדם 4 הלפור ניכר בהן וכמה הן רביעית: היה מביא פיילי. פירוש כלי ונותן בו חלי לוג מן הכיור להשקות את הסוטה: בכוה מים נותן לתוכה. בעביט של מי רגלים שיוכל להתפלל שם: והא רביעית רמקוה. דחזי

בו להטביל מחטין ולנוריות כדאמרינן בפסחים (דף יו:): בר מההוא דבמליה במולי. פירוש הלריכו ארבעים סאה אפי׳ למחטין ולנוריות ובאדם לעולם בעיא מ' סאה למקוה

ממרחק עלתי. ואית דגרסי רביעית שמן של חלת תודה כדאמרינן בפ׳ שתי מדות (שם דף פט.) מביא חלי לוג וחולהו מחלה לחלות ורקיקין ומחלה לרבוכה והאיך מחלה דרבוכה אית בה כדי רביעית וטעות הוא ואינו כן דבהדיא אמרי׳ התם א"ל ר"א בן עזריה אפי׳ אתה דורש כל היום בשמן ש לא הייתי שומע לך אלא או רביעית שמן לג' מינין שבתודה חלת מלה ורקיק ורבוכה ואחד עשר יום שבין דם נדה לדם נדה כו': נויר רביעים שמן לנויר. לרקיקי נויר: מלורע רביעים מים למלורע. כדאמר במס' סוטה (דף טו:) ושחט את הלפור האחת אל כלי חרס על מים חיים [ויקרא יד] ואמרי' כמה מים יהא נותן בו כדי שיהא דם לפור ניכר בהן וכמה רביעית: כל משקין טמאין. מלטרפין לטמא משקין אחרים כשיהא בהן רביעית ולפסול את הגוייה ברביעית כששותה אותן בכדי אכילת פרס: כל השופכין. ששופכין אותן לרה"ר: והו ליכא והא איכא. הא דתנן בתס' ידים נוטלין לידים חתרביעית לאחד ואפי׳ לשנים ואע״ג דלית בהו כדי רביעית לשני הואיל ולראשון הוה ביה כדי שיעור נטילה: בפלוגסא לא קמיירי. דהא קמיפלגי עליה דרבי יוסי ואמרי לאחד ולא לשנים: והאיכא פייני של חרם. כלי גרוע של חרם שבו היה נותן עפר מקרקעית המשכן כדכתיב [במדבר ה] ומן העפר אשר יהיה בקרקע המשכן להשקות את הסוטה ובמסכת סוטה (דף טו:) קאי: **והאיכא הא דמנן.** בברכות (דף כה:) כמה מים נותן לתוך עביט של מימי רגלים כל שהוא: ד' זכאי אומר רביעים. והתם מפרש טעמא דמילתא: והאיכא מקום. דתנן [מקואות פ"ב מ"דן ר' אליעור אומר רביעית מים שאובין פוסלין את המקוה(©: **דבעלוה רבנן.** ואמרו דפחות מג' לוגין לא פסלי. לישנא אחרינא והאיכא מקוה כז דאמר מקוה המחזיק רפיעית ראוי להטביל בו מחטין ולנוריות כדאמרינן במסכת פסחים בפרק קמא (דף יו) אמר רב פפא הא דאמרת בקרקע טהורין כו' בר מינה דההיא דבטלוה רבנן ואמרי דבעינן ארבעים סאה אפילו למחטין ולנוריות כדאמרי בחגיגה (דף פא:) גזירה שמא יטביל מחטין ולנוריות בכלי שאין בפיו כשפופרת הנוד אלמא לכל מילי בעינן שמקוה של מ' סאה. לישנא אחרינא והאיכא מקוה דחנן במסכת מקואות (פ"ו מ"י) וחכמים אומרים אם מקבלת מוגובה האמבטי רביעית עד שלא טיגיעו לאביק כשר (1) אם לאו פסול ובטלוה רבנן 🗈 מפי המורה וקשיא לי היכא בטלוה רבנן וי"ל הא דקאמר בטלוה רבנן אהא סמיך דהא קחני עליה ר' אלעור בר לדוק בפרקין [שם] כל המעורב למקוה אם מקבל האביק כל שהוא כשר. לישנא אחרינא והא איכא מקוה כדתנןם שהשאיבה מטהרת ברביעית ברבייה והמשכה שאם יש כאן כ' סאה ורביעית ממי גשמים הולך וממלא מן המעיין כ' סאין חסר רביעית וזורקן לפני אותו ב' מקום כדי שימשכו המים למוך המקוה דהא יש בהן ארבעים סאה בר מההיא דבטלוה רבנן דהא קתני רישא שיש בה כ"א סאה ממי גשמים:

מים למצורע דכתיב וטבל אותם ואת הצפור החיה בדם

הצפור השחוטה אל המים החיים. ואמרי׳ בסוטה פרק היה מביא מים שדם צפור ניכר בהם ושיערו חכמים רביעית: שנפסלו דבר פ״ק דשבת דהשותה משקים טמאים נפסל גופו מלאכול בתרומה. בשבת דתנן ושאר כל המשקים ברביעית וכל השופכים יין לא המוניק של המקים כמה בינה את המה המה בינה המה בינה המה בינה המה מה מה מה מה מה מה מה מה מה בינה המה ברבי ברביעית. בפ? המוציא אין מיק חלב ודבש שיעור יציאתן בכמה ואח״כ כולל יחד כל שאר משקים דשיעורן ברביעית. מרביעית נוטלין לידים לא׳ ואפי׳ לב׳ א׳ הנוטל ידיו צריך רביעית וכן ב׳ יכולין ליטול ברביעית זה אחר זה הואיל ואתו משיורי טהרה: בפלוגתא לא מיירי דר׳ יוסי פליג בסיפא ואמר ובלבד שלא יפחות לאחרוז שבהם מרביעית: פיילי של חרס. מהדה ונותז לתוכה בצוגוגות א שייר די סיפוץ בנספר אומו רבובים שאי שחות אחווון שבות נוביציה של מימי רגלים שיוכל להתפלל חצי לוג מים של הכיור להשקאת סוטה. דמים קרושים כתיב: כמה מים יתן לתוכו בעביט של מימי רגלים שיוכל להתפלל אצלו: והא איכא רביעית דמקוה דחזי להטביל ביה מחטין וצינוריות כראיתא פ״ק דפסחים: בר מינה דההיא דבטלוה רבנן ואמרו שאין מבטילין שום דבר בפחות ממ' סאה:

בז ב מיי׳ פ״ז מהלכות חמד ומנה הלכה ע סמג עשין מא טוש"ע א"ח סי

:סעיף ט: בח ג מיי' ח"ל ביאת מקדש הלכה ג סמג לאוין שם טוש"ע י"ד [ובת"מ סי ו סעיף ה]:

סי׳ רמב סעיף יג בהגה״ה במ ד מיי שם הלי ה סמג

טומאת מת הל' יב ופ"ד שם הלכה ח): לא ו מיי פי"ג מהלכות

מעשה קרבנות הל' ג: לב ז מיי' פ"ח מהל' נזירות הלכה א סמג עשין קפו: לג ח מייי פי״ל טומאת לרעת הל' א סמג עשין רלה רלו: לד ט מיי׳ פ״ח מהלכות לד אבות הטומאות הלכה יא ופ"ד מהלכות טומאת אוכלין הלכה ג:

לה י מיי לו ב מיי פי״ח מהלי מהואות הלכה ת חמו עשין כז טוש"ע א"ח סי' קס סעיף יג: לז ל מיי׳ פ״ג ל מיי פ"ג מהלכות סוטה הל' ט סמג עשין :73 לח מ מיי׳ פ״ג מהל' ק״ש הלכה י סמג עשין יח

פי' הרא"ש ור"ש דלית ליה צרוף כלל. דאמר כל שהוא למכות וא״צ

טוש"ע א"ח וסי עו סעי או

שיעור: מאי דריש ביה. אינו נזיר עד שיזיר מכולן מתגלחת (פ״ב) [פ״ק]: אמר ר׳ אלעזר כל איסוריז שבתורה איז היתר שבנזיר ואית ספרים דגרסי כל רביעית שבתורה. משום דבנזיר גופיה כל איסורי׳ מצטרף. ור׳ אלעזר משקין איז מידי אחרינא לא. משום יין ביי דמשרת כתיב דמשמע דוקא שרה פתו ביין דהיינו היתר מצטרף עם משקיז דאיסור מצטרף. ור' יוחנן לא מפליג דסבר גלי רחמנא בחד מאיסור נזיר וה״ה לכל שאו הן. בעשרה מקומות נתנה סומקתא. כגון דם או יין: וה׳ חיוורתא כגון מים או שמן והיה נותן סימן להם. והיה נותן סימן להם. סומקתא נזיר ועושה פסח שהורו במקדש ומתו. נזיר רביעית יין לנזיר כמשנה ראשונה. שתה רביעית יין אל יורה: שתה רביעית יין ונכנס למקדש חייב דכתיב יין ושכר אל תשת בבאכם אל אהל מועד וסמיד ליה להבדיל הבא מב' מתים וכו'. דכתיב ועל כל נפשות מת. ב׳ נפשות ושיעור א' דהיינו רביעית שהוא שיעור חיות אדם שא"א לו לחיות בפחות : דשבת רביעית דם נתתי בכם וה׳ חיוורתא. סימז חלת נזיו ומצורע שנפסלו בשבת. חלת רביעית שמן לחלה בחלות תודה היו ג' מיני מצה חלות ורקיקים וחציו לרבוכה. והיה ה קיקים והביד לדבוכות: חולק חצי לוג לב׳ רביעיות: רביעית שמן לנזיר. דנזיר לא היה מביא אלא חלות ורקיקים